

Sosiaalityön tutkimuksen päivät 2023
Social work research days 2023
Forskningsdagarna i socialt arbete 2023

Helsinki 16.-17.2.2023

Teema: Sosiaalityö ja moninaisuus

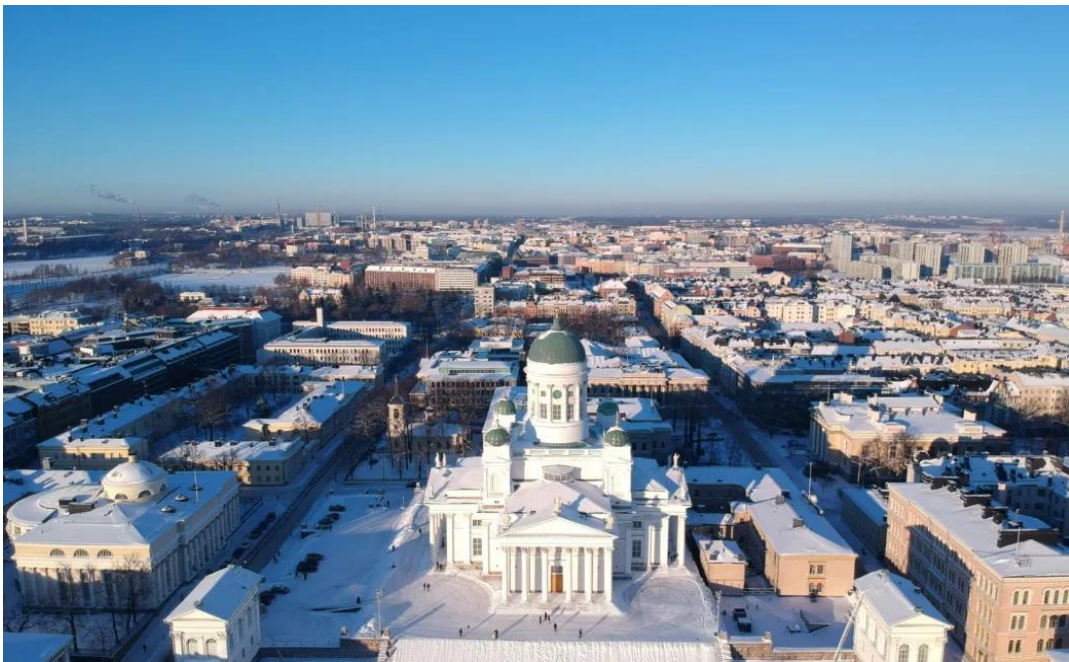
Theme: Social work and diversity

Tema: Socialt arbete och diversitet

Abstraktikirja

Book of abstracts

Bok med konferensabstrakts

3.2 Kulttuuriset ennakkoluulot sosiaalityön ongelmanmäärittelyn resursseina – esimerkkinä kunniaan liittyvä väkivalta

Eeva Elfving Ström

Esitys perustuu vielä työn alla olevaan artikkelikäsitelmään, jonka olen kirjoittanut pro gradu-tutkielmani ”Kunnia, etnisyys ja kulttuuri. Sosiaalityöntekijöiden käsityksiä kunniaan liittyvästä väkivallasta” (Elfving 2017) pohjalta. Tutkielman tarkoituksena oli selvittää miten sosiaalityöntekijät määrittelevät ongelmia kunniaan liittyvän väkivallan tapauksissa. Aineistoni perusteella sosiaalityöntekijät käyttävät kulttuurisia ennakkoluuloja ongelmanmäärittelyn resursseina. Väkivaltaisuuden katsotaan olevan kiinteä osa ”muslimikulttuuria” ja sen perinteitä. Väkivallan mahdollistaa naisen huono asema. Asiakkaan muslimitausta erotetaan suomalaisuudesta tarkkarajaisesti ja sillä selitetään yksilöiden käytöstä, sosiaalityöntekijöiden omaa päättelyketjua sekä väkivallan taustalla vaikuttavia sukupuolten välisiä suhteita. Tarkkarajainen ja ennalta tunnettu ”muslimikulttuuri” yhdistetään väkivaltaisuuteen ja sen perusteella arvioidaan ja ennakoitaan väkivallan mahdollisuutta. Uhreja ja tekijöitä määrittävät etnisyyden lisäksi myös sukupuolittuneet jaot. Uhrin määritys aineistossa ensisijaisesti vailla toimijuutta oleviksi alistetuiksi tytöiksi tai naisiksi, ja tekijät taas väkivaltaisiksi ”maahanmuuttajamiehiksi”. Sukupuolilla onkin tiivis yhteys siihen, miten ymmärrämme suomalaisuuden ja maahanmuuttajuuden välisen suhteen sekä etnisen ja rodullisen erilaisuuden. Tutkielmani johtopäätös on, että suomalainen tasa-arvoisuus muodostuu sosiaalityön käytännöissä perustavaa laatua olevaksi arvoksi, jolla perustellaan varsin avointakin syrjintää. Muslimitaustaisten asiakkaiden ja heidän kohtaamiensa tilanteiden läpikotainen kulttuuristaminen on omiaan estämään sellaisen ongelmanmäärittelyn, joka ottaa huomioon yksilöiden ja tilanteiden väliset erot. Aineistoni valossa asioiden käsittely jää oletusten ja käsitysten varaan, eikä asiakkaalle rakennu paikkaa tulla kohdatuksi yksilönä ainutlaatuisessa tilanteessaan.